

Les claus del retir de Cañellas

Tot i que Gabriel Cañellas ha dimitit de diputat, continua en el PP. Una dimissió que s'emmarca en les lluites internes. Matas ha aconseguit llevar-se de sobre Cañellas i Verger. Però si el PP perd les eleccions, l'esperaran amb les armes preparades.

El matí del dimarts 23 de febrer, el Parlament balear es disposava a viure un plenari d'aquells de pur tràmit. La sala de les *passes perdudes*, que dona entrada al saló de plens era plena de periodistes i polítics. Comença el plenari. Gairebé ningú no s'adona que l'escó de Gabriel Cañellas és buit. De sobte, surt del saló de plens el diputat socialista Francesc Quetglas: "És vera que Cañellas ha dimitit?", demana a un grup de diputats populars. Sí, havia dimitit. I esclatà tot. Es coneix que a primera hora del dia, Gabriel Cañellas havia presentat un breu escrit de dimissió —en català dialectal de Mallorca— al president del Parlament, Joan Huguet. Perseguit pels periodistes fins el seu despatx professional, Cañellas únicament digué que no se sentia amb forces per trencar la disciplina de vot quan s'hagin de veure en el Parlament les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT), però que hi estava totalment en contra. Començava el darrer acte d'una obra que començà el juliol de 1995, amb la dimissió de Cañellas de president del partit i del Govern, i que veurà caure el teló el pròxim diumenge 13 de juny. La dimissió de Cañellas porta sobre el resultat de les eleccions encara moltes més incògnites que les que ja existien.

Allunyament. No és cap secret que Gabriel Cañellas i Jaume Matas, l'actual president, s'han allunyat molt, personalment i po-

líticament, d'ençà que Matas va substituir Cristòfol Soler al capdavant del gabinet. Allò va passar el maig de 1996. Al principi Matas pareixia seguir les directrius de Cañellas, però aviat l'ex-president, que hagué d'afrontar el judici pel cas Sóller el juliol de 1997, veia amb preocupació que Matas aprofitava tota aquella erosió per reorientar l'estratègia política del Govern balear. No

Si Jaume Matas guanya les eleccions, Cañellas i Verger seran història. Si perd, qui passarà a la història serà ell.

apareixia mai en públic amb l'ex-president jutjat. I, sobretot, s'allunyava de les tradicionals disputes internes del PP balear, per *elevació*. Això és, aprofitant les relacions personals amb el president valencià Eduardo Zaplana, Matas feia passes per tenir fil directe i bones relacions amb la direcció estatal del PP. És un procés que culmina l'estiu, més o manco, de 1998. Amb el suport absolut de Madrid, Matas comprèn que ha arribat l'hora de difondre a Balears la imatge de

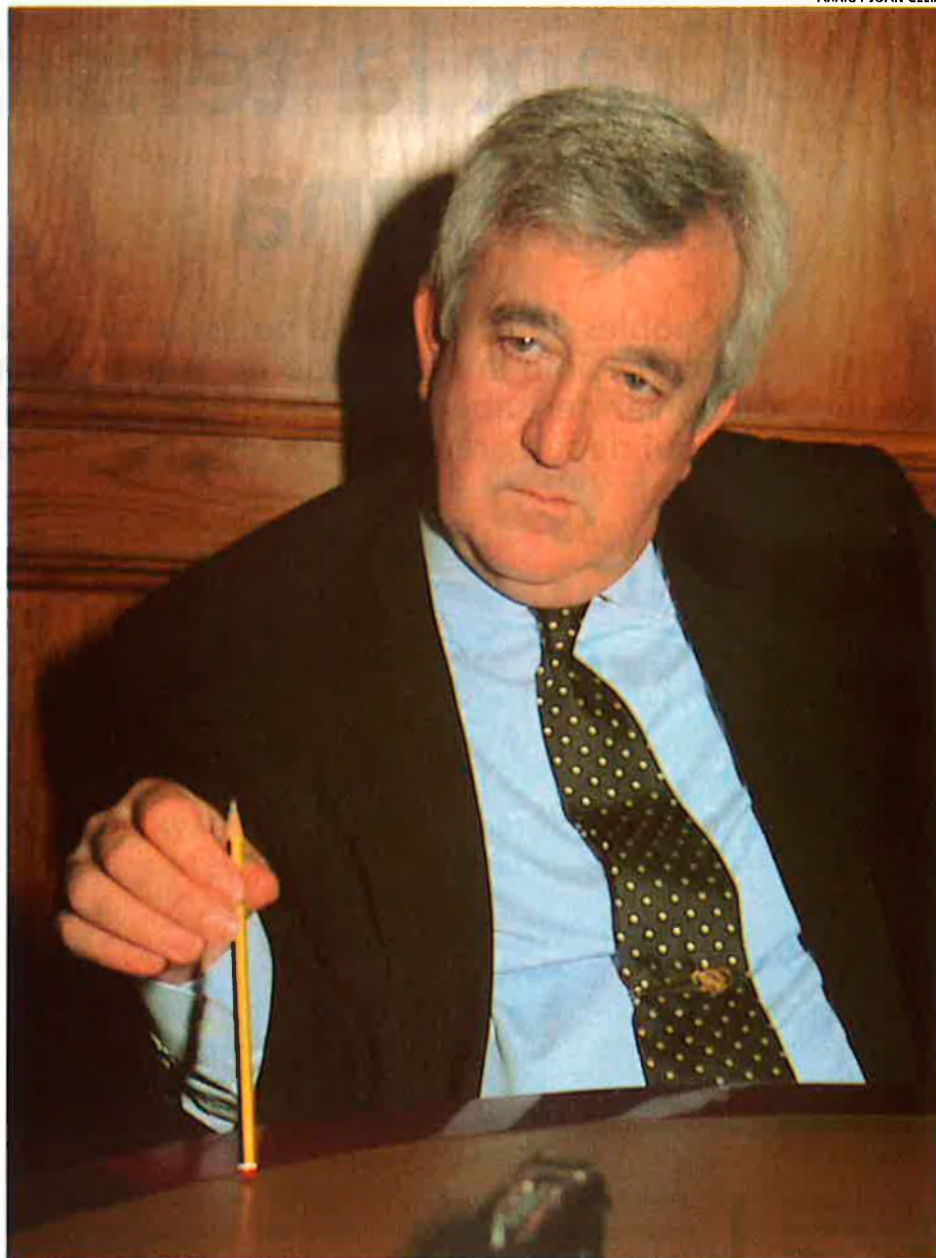
centre que tant preocupa Aznar arreu de l'estat. Evidentment, aquest "centre", la societat l'ha de percebre sobretot en una direcció: l'allunyament de Cañellas. El president s'envolta d'un petit grup de fidels, consellers, assessors d'imatge, assessors polítics i ideològics, que tenen com a tret comú l'absència de relacions amb la *vella guàrdia* del PP. Ni amb Cañellas, ni amb Joan Verger, que formalment és el president del partit a Balears. Matas i el seu grup centralitzen tot el poder. Tot, absolutament tot, ha de passar per presidència. Matas impulsa algunes iniciatives legislatives que aixequen espurnes entre els canyellistes i vergeristes. Però el detonant de les més profundes divergències és l'urbanisme. Matas i el seu grup de poder decideixen tirar endavant les Directrius d'Ordenació del Territori. Són avaluades com a totalment insuficients per l'oposició i l'ecologisme (que celebren manifestacions massives a Palma, Eivissa i Maó entre el novembre de 1998 i el febrer de 1999). Els sectors canyellista i vergerista les rebutgen. Els tradicionals grups de suport extern al PP: constructors, grans propietaris de finques rústiques, empresaris especuladors... les consideren innacceptables per massa intervencionistes.

Però Matas continua endavant. S'ha entestat a convertir-se en el centre polític a Balears, l'equidistància entre la dreta tradicional i l'esquerra. En aquesta ob-

sessiva idea, Matas i el seu grup de poder no atenen a cap altra raó que no sigui la imatge. Per això duen a terme una impressionant campanya publicitària. Però la imatge de centre pot veure's enterbolida per dues taques: Canellas i Verger. Eren un perill pel futur. Perquè un hipotètic pacte per a la confecció de la llista electoral entre els dos vells dirigents podria hipotecar Matas. Amb el suport de Madrid, Matas reacciona amb una estratègia adreçada, primer, a trencar aquesta possible aliança –cosa que no va ser difícil ateses les males relacions entre Verger i Canellas– per imposar-se. Els dos antics dirigents del PP balear se n'adonen durant el gener i principis de febrer. Matas ha guanyat la batalla pre-electoral. Madrid li dóna un suport total i bona part dels antics canyellistes i vergeristes, ara són –el poder estira molt– entusiastes matistes. Verger, a mitjan mes de febrer, filtra a la premsa que no “vol” anar de número 2. En realitat Matas no el volia. Canellas s'adona que tampoc pot imposar llocs importants a la llista. I arribam al 23 de febrer. Davant l'evidència que cada vegada està més sol, Gabriel Canellas dimiteix de diputat.

A Palma ningú no dubta que tant Canellas com Verger en realitat voldrien que l'electorat donàs l'esquena a aquests girs programàtics que impulsa Matas. De fet el mateix Canellas ho insinuà dient que estaria a disposició del partit per quan sigui “necessari”. El germà de Canellas, el també diputat Carles (Cal·los, com tot hom li diu) ho explicà molt gràficament: “El nostre programa de 1995 era clar, ens dèiem *encimentadors*, però guanyàrem per majoria absoluta...” Aquesta és la idea del canyellisme. Matas ha traït el programa que Canellas impulsà i amb el qual guanyà les eleccions.

Ara el president porta una política –sobretot en urbanisme– que ni tan sols apareixia en el programa. Esperen que un possible fracàs electoral durà el Partit Popular a l'oposició. Allà, Canellas se-

ria el *desitjat*. Perquè els suports volubles, que han passat de Canellas o Verger a Matas seguint la flaire del poder, a l'oposició s'esvairien i el vell poder del fundador tornaria amb tota la seva intensitat. Així ho creuen.

Emmarcada en aquest complex conflicte intern s'ha d'entendre la dimissió de Canellas, que es produeix a tres mesos i mig de les eleccions. L'entorn de Matas està nerviós i, a la vegada, satisfet. S'han llevat de sobre l'ombra de Canellas. Però la pregunta és: No afectarà negativament les expectatives electorals? Si les en-

questes auguraven ja la incògnita de qui governarà, com afectarà al PP la dimissió de Canellas? En principi, sembla que negativament, és clar. Però Matas confia que l'arrossegament de vot d'Aznar sigui suficient.

La resposta, el dia 13 de juny. Si Matas guanya i forma govern per majoria absoluta, Canellas i Verger hauran passat a la història. Si el PP va a l'oposició, qui segurament tindrà tots els números per passar-hi, a la història, serà Jaume Matas.

Gabriel Canellas, president del govern de Balears entre 1983 i 1995. El juliol de 1995 dimití de president de l'executiu i del partit per ordre directa d'Aznar. Ara, es retira a una segona línia a l'espera del possible retorn després de les eleccions.

Miquel Payeras